

Arhivski popis stvaratelja „Bračko-amerikanska banka d.d.“ - Supetar

1921-1947

(Banca per la Brazza e l'America s. a.)

1. IDENTIFIKACIJA

1.1. Oznaka/Signatura:

HR-DAST-638

1.2. Naslov

Bračko-Amerikanska banka d.d. - Supetar

1.3. Vrijeme nastanka gradiva:

1923-1947

1.4. Količina:

knjiga 4, fascikla 1; ukupno 0.3 d/m

2. KONTEKST

2.1. Nazivi stvaratelja

Bračko-amerikanska banka-Supetar (1921-1927)

Bračko-amerikanska banka-Split (1927-1947)

2.2. Upravna povijest

„Bračko-Amerikanska banka d.d. osnovana je u Supetru 1921. godine s temeljnim kapitalom od 4 milijuna kruna. Dioničari su uglavnom bili brački posjednici, trgovci i težaci u skladu sa svojim imovinskim mogućnostima. Zbog velikog interesa za dionice te banke, osobito među iseljenicima, utemeljiteljska skupština odobrila je daljnje povišenje dioničke glavnice. No, ono je ostvareno tek 1922. godine. Dionička glavnica nakon povišenja iznosila je 2 milijuna dinara i na tom će iznosu ostati do kraja međuratnog razdoblja. Ubrzo nakon utemeljenja osnovala je Bračko-amerikanska banka podružnicu u Splitu. Dvadesetih godina imala je poslovnicu na Pazaru, a tridesetih godina u zgradi na Narodnom trgu, smještenoj iza stare gradske vijećnice (Iza Loze). Ta je banka ponajprije ulagala i odobravalala sredstva za ulaganja u trgovinu poljoprivrednim proizvodima i graditeljstvo. Zbog toga je podružnica u Splitu bila vrlo aktivna. Na godišnjoj skupštini, održanoj 22. lipnja 1927., odlučeno je da se središnjica banke prenese u Split, odnosno da dotadašnja podružnica u Splitu postane središnjica. U obrazloženju te odluke navedeno je kako je i prije poslovanje podružnice bilo u stalnom porastu, a središnjice u padu, pa je središnjica u Supetru imala «funkciju centrale samo nominalno». Prema godišnjim izvješćima o poslovanju te banke, ona je uspješno poslovala

do 1932. godine. Kao i druge banke veće teskoće u poslovanju osjetila je u drugoj polovici 1931. godine, kada su štediše mnogih banaka u prvoj jugoslavenskoj državi naglo počele povlačiti uloge. Ipak, Bračko-amerikanska banka Split uspjela je zadržati većinu štediša. No, od 1932. do 1936. poslovanje nije donosilo prihode, pa u tom razdoblju nisu isplaćivane dividende dioničarima. Oporavak je nastupio 1937. godine s oporavkom građevinske djelatnosti i trgovine poljoprivrednim proizvodima. Veći problemi opet su nastupili s ratnim zbivanjima u Europi 1939. godine.“¹

2.3. Način preuzimanja

Gradivo je preuzeto 27. studenog 1965., ne postoji primopredajni zapisnik.

3. SADRŽAJ I USTROJ

3.1. Sadržaj

Fond sadrži knjigu akcionera, knjigu pologa i spise.

3.2. Odabiranje i izlučivanje

Nema podataka o izlučivanju prije ili nakon dolaska u DAST. Dio gradiva je izgorio u požaru Arhiva 1969.

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

4.1. Uvjeti dostupnosti

Fond ima status javnog arhivskoga gradiva, te je prema tome korištenje dostupno svim korisnicima pod jednakim uvjetima, sukladno čl. 18. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima. Rokovi dostupnosti određeni su čl. 20. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima, po čemu je gradivo dostupno 30 godina od nastanka.

4.2. Jezik u gradivu

U gradivu su korišteni hrvatski i talijanski jezik.

4.3. Tvarne značajke

Papir

5. DOPUNSKI IZVORI

5.1. Bibliografija

Branislav ZLATKOVIĆ, Hrvatske vrijednosnice 1846.-1945., Zagreb 1994.

---

¹ Zdravka JELASKA MARIJAN, Grad i ljudi: Split 1918. – 1941., Hrvatski institut za povijest, Zagreb 2009., 259 str.

Zdravka JELASKA MARIJAN, Grad i ljudi: Split 1918. – 1941., Hrvatski institut za povijest, Zagreb 2009.

6. KONTROLA OPISA

6.1. Napomena arhivista

Popis je izradio arhivist Vojmir Sabolić.

6.2. Pravila i konvencije

Opća međunarodna norma za opis arhivskoga gradiva ISAD (G), 2. Izd. Zagreb 2001.

6.3. Nadnevak izrade popisa

Kolovoz 2016.

Redni broj	Vremenski raspon	Naziv/vrsta gradiva	Vrsta i broj tehničke jedinice	Napomene
1.	1942.-1947.	Knjiga akcionera	Knjiga 1	
2.	1943.-1947.	<i>Krajnja bilanca</i> (Bilanca del litorale Spalato)	Fascikla 1	
3.	1923.-1931.	Knjiga uložaka	Knjiga 2	Sadrži građu pisanu na talijanskom jeziku.
4.	-	Indeks Računa - Pologa	Knjiga 3	Vezan uz knjigu rednog br. 5
5.	1935.-1946	Knjiga Računa - Pologa	Knjiga 4	